

Svar på skriftligt spörsmål SSS 125/2023 rd

Svar på skriftligt spörsmål om konsekvenserna av ändringen av de sänkta mervärdesskattesatserna för evenemangs- och kulturbranschen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 125/2023 rd undertecknat av riksdagsledamot Maria Ohisalo /gröna m.fl.:

Ämnar regeringen hålla fast vid denna höjning av mervärdesskatten som är skadlig för sysselsättningen och tillväxten, ämnar regeringen på något sätt kompensera för den minskade efterfrågan inom kultur-, idrotts- och evenemangsbranscherna på grund av mervärdesskattehöjningen och vilka konkreta åtgärder ämnar regeringen vidta för att stärka tillväxten och sysselsättningen inom de kreativa branscherna, särskilt evenemangs- och kulturbranschen, när den på annat håll försvårar uppnåendet av dessa mål?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Enligt mervärdesskattelagen (1501/1993) är den allmänna skattesatsen 24 procent. Den reducerade skattesatsen på 14 procent tillämpas på livsmedel, restaurang- och cateringtjänster samt fodermedel. Den reducerade skattesatsen på 10 procent tillämpas på vissa andra nyttigheter, såsom tjänster som ger möjlighet att utöva idrott samt inträdesavgifter till teater-, cirkus-, musik- och dansföreställningar, filmföreställningar, utställningar, idrottsevenemang, nöjesparker, djurparker, museer samt andra motsvarande kultur- och underhållningstillställningar och inrättningar.

Enligt 45 § i mervärdesskattelagen betalas ingen skatt på honorar eller ersättning för försäljning av framträdanden av utövande konstnärer eller andra offentligt uppträdande eller idrottsmän. På sådana honorar och ersättningar tillämpas dock en skattesats på 10 procent, om rörelseidkaren har ansökt om att bli skattskyldig för denna verksamhet.

Bindande föreskrifter om de skattesatser som ska tillämpas inom mervärdesbeskattningen finns i rådets direktiv om ett gemensamt system för mervärdesskatt (2006/112/EG). Enligt direktivet får medlemsstaterna utöver den allmänna skattesatsen i regel tillämpa högst två reducerade skatter. Medlemsstaterna har inte rätt att fatta nationella beslut om reducerad skattesats för andra varor och tjänster än de som anges i direktivet. Varor och tjänster på vilka medlemsstaterna kan tillämpa en reducerad skattesats anges i huvudsak i bilaga III i direktivet. Enligt punkterna 7 och 13 i bilagan kan en reducerad skattesats tillämpas på inträdesavgifter till bland annat kultur- och underhållningstillställningar samt idrottsevenemang.

I statsminister Petteri Orpos regeringsprogram (bilaga C. Bilaga till skattepolitiken) ingår en skrivning enligt vilken de nyttigheter som omfattas av den nuvarande reducerade mervärdesskattesatsen på 10 procent flyttas till 14 procent, med undantag för tidningar och tidskrifter. Finanspolitiska ministerutskottet har godkänt tidtabellen för åtgärden i fråga så att ändringarna i mervärdesskattelagen träder i kraft i början av 2025. Åtgärden beräknas öka skatteintäkterna med 205 miljoner euro på årsnivå. I regeringsprogrammet ingår dessutom en skrivning enligt vilken möjligheterna att stödja motion och idrott med hjälp av beskattning utreds och utvärderas samt att mervärdesskattebehandlingen av aktörerna inom idrottsbranschen förtydligas så att den sporrar till rörlighet (programmet Mer motion i Finland, punkt 14). Avsikten är att mervärdesskatten utreds under 2024.

I finansministeriets skattekartläggning 2023 bedömdes på basis av forskningslitteratur att eventuella skattesärpningar med tanke på den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen borde riktas mot mervärdesbeskattningen i stället för beskattningen av arbete och företagande. Inom mervärdesskattesystemet vore det motiverat att orientera eventuella åtstramningar mot de reducerade skattesatserna.

De reducerade skattesatserna komplicerar skattesystemet och medför därmed administrativa kostnader för företagen och Skatteförvaltningen. De reducerade satserna orsakar bland annat gränsdragningsproblem när det gäller skattesatser som tillämpas på olika produkter. De reducerade skattesatserna förmedlas dåligt till priserna och beroende på nyttigheten är effekterna på efterfrågan och därigenom på sysselsättningen inom branschen ringa. De reducerade skattesatserna är i allmänhet ineffektiva verktyg för att uppnå de samhällsliga mål som ställts upp för dem och fördelarna med dem motsvarar inte nödvändigtvis nackdelarna.

En skärpning av mervärdesbeskattningen av kultur-, idrotts- och evenemangsbranscherna skulle i princip påverka dessa företags skattebörda. En skärpt mervärdesskatt beräknas leda till prishöjningar för dessa företag, vilket minskar efterfrågan och har därigenom en negativ effekt på dessa företags tillväxt och sysselsättning.

Företag inom kultur-, idrotts- och evenemangsbranschen omfattas idag huvudsakligen av skattestöd i form av reducerad skattesats och den föreslagna höjningen skulle bara minska skattestödet till dessa företag. Tillväxten och sysselsättningen hos företag inom kultur-, idrotts- och evenemangsbranschen skulle alltså även i fortsättningen stödas i form av en reducerad skattesats.

I enlighet med regeringsprogrammet utarbetar regeringen en kulturpolitisk redogörelse och i samband med den en förvaltningsövergripande tillväxtstrategi för de kreativa branscherna. I dessa strategiprocesser fastställs huvudlinjerna och åtgärderna för att stärka de kreativa branscherna och kultursektorn i allmänhet. Regeringen bygger också upp bestående samarbetspraxis mellan undervisnings- och kulturministeriets och arbets- och näringsministeriets förvaltningsområden för att samordna åtgärder som främjar livskraften inom kultur- och konstbranscherna i samarbete med branschens aktörer och företrädare. Business Finland och Finnvera erbjuder företag ett brett utbud av olika tjänster som stöder tillväxt och internationalisering. Denna finansiering och service utnyttjas också av de kreativa branscherna och hela evenemangsbranschen.

NTM-centralerna strävar efter att identifiera sådana ekosystem inom de kreativa branscherna och evenemangsbranschen som har tillväxtpotentialer och styr utvecklingsåtgärder till dem. Dessutom beaktas de kreativa branschernas tillväxtpotentialer i strukturfondsverksamheten. NTM-centralernas mål är att i enlighet med regeringsprogrammet vara en del av den bestående praxis som skapas mellan undervisnings- och kulturministeriets samt arbets- och näringsministeriets förvaltningsområden.

Helsingfors 27.10.2023

Finansminister Riikka Purra